

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3zł. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wieszki w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 2 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Niemcy. — Szwecya i Norwegia. — Rosya. Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchy, Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Na przedstawienie Jego Kancelaryi ministra finansów z dnia 3. kwietnia r. b. l. 5109-F. M. rozyl Jego c. k. apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 31. marca 1856 rozporządzić, ażeby na odpowiednie pokrycie powiększonych od roku 1851 znaczących kosztów uzyskiwania soli i na zapokojenie pomnożonych potrzeb administracyi państwa, we wszystkich krajach koronnych Monarchyi z wyjątkiem lombardzko-weneckiego królestwa i Dalmaeyi do istniejących cen sprzedaży soli służącej do pożywienia ludzkiego, a więc i soli *limbo* gdzie istnieje, zaprowadzono dodatek dwudziestu-pięciu krajcarów (25 kr.) na cetrnarze wiedeńskim. Co od 1. maja 1856 wchodzi w moc obowiązująca.

Z c. k. krajowe Dyrekeyi finansów.

Lwów, 30. kwietnia 1856

Przy toczącej się pertraktacyi względem założenia kompletnej niższej szkoły realnej o trzech klasach w Jaropolu, rozpisano na uzyskanie funduszu do urządzenia szkoły i zbiorów naukowych dobrowolną subskrypcyę, z której dotychczas zebrano znaczną kwotę 4595 złr. 3 kr. m. k. Szczegółowy spis subskrybentów i kwot subskrybowanych podany będzie w kronice Gazety Lwowskiej.

Namiestnictwo krajowe poczytuje sobie za przyjemność podać ten dowód chwalebny dążenia ku rozszerzeniu oświaty z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Lwów, 10. kwietnia 1856.

Sprawy krajowe.

(Nowiny dworu. — Ochrona literacka. — Administracya wydziałów górnictwa i dóbr kameralnych ustąpionych towarzystwu.)

Wiedeń, 26. kwietnia. JI. cesarzew. królewicz. MM. Arcyksiążęta Ferdynand Maksymilian i Karol Ludwik zabawią kilka dni jeszcze w Wiedniu, a jak słyhać udać się mają na początku maja na rewie, która odbędzie się w obozie pod Bisamberg.

— Panujący książę Schwarzenberg wydał wczoraj świetną ucztę wieczorną, na której znajdował się Arcyksiążę Wilhelm, a między innymi także i minister spraw zewnętrznych, hrabia Buol.

— C. k. austryacki poseł w Rzymie, hrabia Colloredo odjechał dziś do dóbr swoich w Austrii wyższej. W niedzielę spodziewają się go z powrotem, a pierwszych dni maja udać się ma na nową swą posadę do Rzymu.

— Termin ochrony przyznanej ze strony Austrii dla literackiej własności zmarłych autorów głośno według relacyi przełożonych zjednoczenia giełdowego księgarzy niemieckich z dniem 19. października r. b.

— Po zupełnem już oddaniu nowym właścicielom wszystkich tych działów górnictwa i dóbr kameralnych, które administracya rządowa odstąpiła tytułem sprzedaży, a mianowicie na mocy umowy i koncesyi z 1. stycznia r. z. c. k. uprzywilejowanemu austr. towarzystwu skarbowych kolei żelaznych, ustaje działalność istniejącej podąd dla administrowania tych działów dyrekeyi górniczej i kasy, jak niemniej i reszty podrzędnych urzędów, a to z dniem 1. maja r. b. — Natomiast zaś rozpoczyna z tymże dniem czynności swoje dopełniająca komisya ministerjalna, która według poruczonego jej obowiązku stawiać ma w obronie wszystkich z posiadłości tych dawnych skarbowych wynikających praw, interesów i zobowiązań administracyi skarbowej.

W czynnościach urzędowych znosić się ma ta komisya bezpośrednio z wysokim ministeryum finansów.

Ameryka.

(Proklamacya Walkera. — Zawiechrzenia w Ameryce centralnej. — Towarzystwa temperancyi zabieg. — Zaprowadzenie wielbłądów.)

Nowy Jork, 10. kwietnia. Na dniu 10. marca wydał generał Walker proklamacyę, w której powiedziano:

„Amerykanom w Nikaraguy niepozostaje nic innego, jak tylko nieprzyjazne wystąpienie przeciw zwolennikom niewolnictwa w całej centralnej Ameryce. Znaczną część tak zwanych legitymistów tego państwa niesprzyja albo lekce albo skrycie naszej obecności na tej ziemi. Partya ta powinna nam być wdzięczną za użyczoną jej ochronę osoby i własności. — odpłaca nam tymczasem niewdzięcznością i zdradą. Amerykanom w Nikaraguy nakazuje samo prawo własnego utrzymania, by poprzestali wieczną nieprzyjaźnią niewolniczym stronnictwom i bezwolniczym rządóm centralnej Ameryki. Ofiarowana z naszej strony przyjaźń została odrzucona. Musimy dać poznać tym ludziom, że nieprzyjaźń nasza równie jest niebezpieczną i zgnubną, jak przyjaźń nasza przydatna i wierna.“

Na dniu 9. marca przybył z Nowego Jorku, Nowego Orleanu i Kalifornii 205 rekrutów, którzy 11. otrzymali rozkaz do pochodu. Tego samego dnia wydał prezydent Rivas dekret do prefektów wszystkich departamentów, w którym donosi o zerwaniu stosunków z Kosta-Riką i obwinia tę republikę, że obadwa kraje pociągnęła do wojny. Także były prezydent Baldo Herrera wydał odezwę do ludu, ażeby ziomkowie jego wspierali usiłowania Walkera w obronie honoru i interesów Nikaraguy i przyłączyli się do partyi demokratycznej. Na dniu 13. marca wyruszył pułkownik Schlesinger z 400 ludźmi w pochód do odległego o 45 mil angielskich od granicy miasta Guatemali w Republice Kosta-Riki. Tego samego dnia wydano dekret, który zaprowadza stan oblężenia w całym departamencie Mediodia i wzywa wszystkich mieszkańców do broni. Także była mowa o niezwłocznym ataku na Punta Arenas. Tymczasem zaś niepróznowano także w republice Kosta-Rika. Na dniu 1. marca ogłoszono dekret oświadczający, że Kosta-Rika nieuznaje utworzonego przez awanturników prowizorycznego rządu Nikaraguy, i ma stanowczy zamiar wytypić ich. Zdrajcy będą karani jaknajsurowiej; mają być stawieni przed sądem wojennym i natychmiast rozstrzelani. — Drugi dekret nakazuje pożyczkę narodową w kwocie 100.000 dolarów, której mają dostarczyć kapitaliści krajowi. Dziennik *Central American* donosi z 15. marca: Oddział wojsk Kosta-Riki w liczbie 3500 ludzi znajduje się w marszu pod dowództwem generała Mora (prezydenta Kosta-Riki), a p. Bülow stoi z 500 ludźmi w polu. Jak słyhać, miano oznajmić towarzystwu „Transit Company“, ażeby statki jego zawiesiły żeglugę na rzece, gdyż republika nieprzyjmuje na siebie odpowiedzialności za żadne złe skutki.

— Wiadomo, że tak zwana ustawa temperancyi, (to jest ustawa zakazująca przedawać wino, piwo i wódkę, oprócz w potrzebach lekarskich), wywołała tu znaczne wzburzenie; jakoż szynkarze i inni starali się usilnie o tylne drzwiczki, ażeby zreczną wymówką osłabić lub całkiem udaremnić skutki ustawy. Praca ta stała się przynajmniej na teraz niepotrzebną: albowiem sąd apelacyjny, najwyższy trybunał państwa Nowego Jorku, ogłosił tę ustawę za niekonstytucyjną. Rezolucya powstaje nie tylko na tak zwaną klauzulę przetrzasania, według której mogły publicznie władze przetrzasać domy, by wyszukać artykuły zakazane, lecz rozciąga się także na klauzulę zakazu, zatem na zasadę, na której opiera się ustawa. — Przyjaciele jej jednak nie dają się tem odstraszyć, lecz przedłożyli już nowy wniosek do ustawy, który obejmuje główną zasadę, ale przytem omija zarzuty konstytucyjne. — Wielbłądy i dromedardy, które z polecenia rządu mają tu zaprowadzić na użycie pod transport ładunków, są już w drodze do Stanów Zjednoczonych i spodziewane są z końcem kwietnia w Indianola, Texas i t. d. Jest ich w ogóle 33. Wiecokról Egiptu darował kilka z nich rządowi Nowojorskiemu.

Hiszpania.

(Depesze z 21., 22. i 23. kwietnia.)

Depesza z **Madrytu** z 21. kwietnia donosi: „Wczoraj odbył się przegląd milicyi narodowej prowincyi madryckiej. Panował przytem najzupetniejszy porządek. Wojsko i milicya okazywały wielki zapał. — Wiadomości z Walencyi są pomyślne: wszędzie panuje spokój.“

Depesza z **Madrytu** z 22. kwietnia donosi: „Gazeta madrycka ogłasza zawartą z Francją ugode telegraficzną. Nowa służba wkrótce się rozpocznie. — O'Donnell był chory, ale już powraca do zdrowia. — Espartero odjedzie w tym tygodniu do Waladolidy. — Walencya spokojna.“ — Druga depesza z 23. donosi: „Gazeta urzędowa podaje dziś dekret, który potwierdza nadaną towarzystwu Prost koncesyę na kolej żelazną z Jerez do Sewilli.“

Anglia.

(Przygotowanie do rewii noty. — Doniesienia z obozu pod Sebastopolem i z małej Azji. — Rewia w obozie Colchester. — Sprawy komisji śledczej. — Upośledzenie kościoła katolickiego w Irlandyi. — Sprawa w parlamencie dnia 21. kwietnia.)

Londyn, 23. kwietnia. Flota w Spithead, korzystając z przedwczorajszej pogody, przedsiębrała wczoraj znowu ćwiczenia do zapowiedzianych na dzień jutrzejszy manewrów. Kilka tysięcy widzów wypłynęło na morze, by się przypatrzeć temu widowisku. Ćwiczenia wczorajsze ograniczały się tylko na statkach kanonierskich; wielkie okręta stały spokojnie na kotwicach. Także flota francuska jest reprezentowana w Spithead, gdzie Cesarz Francuzów przysłał temi dniami fregatę parową „Chayla“, na której pokładzie znajduje się kontr-admirał Jurien de la Gravière z liczną deputacją oficerów marynarki. Okręt ten zawinął przedwczoraj wieczór do portu w Spithead. Królowa przybędzie jutro około 10tej godziny zrana do Portsmouth i odpłynie niezwłocznie do Spithead, gdzie działa wszystkich we dwie linie ustawionych okrętów i statków powitają jej przybycie. Jachtowi królewskiemu towarzyszyć będą w przejeździe pomiędzy obadwa szeregi eskadry okręta liniowe „Duke of Wellington“ i „Royal George“, potem będzie flota w szyku bojowym defilować przed Jej król. Mością, a statki kanonierskie stożcą pozorną bitwę. Rewia skończy się o 4. godzinie po południu. Flota cała, stojąc na kotwicach, zajmuje przestrzeń 5 do 6 mil angielskich.

— Familia królewska udała się dziś zrana do Southamptonu. O godzinie 1/2 11 zatelegrafowano ztamtąd następującą wiadomość:

„W tej chwili wsiadają na okręt członkowie Izby wyższej i niższej dla przypatrzenia się rewii floty angielskiej. Dzięki staranym urządzeniom panuje mimo nadzwyczajnego natłoku jak najlepszy we wszystkim porządek. Cztery paropływów z widzami odpłynęło już z doków pod Spithead. Również odbił ztamtąd paropływ pocztowy „Tay“, a paropływy „Plata“ i „Thames“ odpłyną o 1/2 12. godzinie. Coraz nowe pociągi kolei żelaznych zwożą niezmierną liczbę widzów.“

Kto tylko miał czas i pieniądze, wyjechał z Londynu do Portsmouth. Według urzędowego raportu bierze udział w rewii 240 okrętów wojennych o 3002 działach i z siłą 30.671 koni; dnia 22go wieczór wydał komendant portowy ostatnie rozporządzenia, i wyznaczył stanowisko dla każdego z osobna okrętu. Cała flota zajmie 12 mil angielskich przestrzeni. — Okręta liniowe nie biorą wprost udziału w rewii, które wyłącznie wykonają łodzie kanonierskie. — Każda z tych łodzi da po sześć wystrzałów. W Southamptonie i w Portsmouth zebrało się do 22go około 150.000 gości; łóżek i wiktów można tylko za wysoką ceną otrzymać, a znaczna część przyjezdnych przechadzała się nocą po ulicach, niemożąc znaleźć miejsca na nocleg; każda łódź, każde czółenko rybackie zajęte. — Na cześć gości francuskich wyprawiono bal w Portsmouth; po południu zawinęły jeszcze i prywatne paropływy z Havre i z Boulogne, a nawet z Ameryki przybyło wielu oficerów okrętowych dla przypatrzenia się rewii.

Ministerium wojny ogłosiło dwie depezy lorda Codringtona. — Jedna z 8. kwietnia zawiera tylko raport lekarza sztabowego o stanie zdrowia wojsk angielskich, który jest całkiem pomyślny. Chłodne powietrze powiększyło liczbę chorób płucowych, a za nadejściem pory cieplejszej obawiać się należy licznych wypadków febrycznych. W ogóle był stan chorych mało-co większy jak w dobrze urządzonych garnizonach w czasie pokoju. Również i świeży korpus transportu lądowego przywykł już całkiem do klimatu krajowego.

Druża depeza brzmi w te słowa:

„Szanowny lordzie! Okręt „Stromboli“ zawinął tu z Redut-Kale z powrotem, a na pokładzie jego znajduje się dr. M'Hree. — Z pisma księcia Bebutowa z Tyflisu okazuje się, że Williams odzyskał już zdrowie i przeniesiono go z Rizano w pobliżkę strony Moskwy. Dr. M'Hree nie miał dłużej potrzeby bawić w Tyflidzie. — W Azji umówiono się już o zawieszenie broni. Dr. M'Hree wrócił więc ztamtąd i przywiózł mu list od Abdil-Baszy, który w nieobecności Omera Baszy objął dowództwo nad wojskiem tureckim.“ — Wkońcu poleca generał Codrington względem ministra wojny wspomnianego lekarza, który dobrowolnie podjął się tej uciążliwej misji do Tyflidy.

— Książę Albert zrobił wczoraj wycieczkę do obozu pod Colchester (w hrabstwie Essex) stojącego pod komendą generał-majora Gascogne. Przegląd wojska nie odbył się jednak w obozie, lecz w ozdobnym parku Wavenhoe odległym o cztery mil angielskich od Colchester, dokąd zeszła się cała ludność okoliczna dla powitania księcia, który dotychczas nie był jeszcze w tych stronach.

— Na wczorajszym jedynastym posiedzeniu krymskiej komisji śledczej był admirał Lyons jako świadek obecny. Wyznania jego były pod tym względem niepomyślne dla lorda Lucana, że dowiodły, jako nigdy nie wzywano komendantów floty, by dla stałej jazdy dostarczono lub wypożyczono płótna żaglowego. Oświadczył jednak przy tem, że dla jazdy rozlokowanej na równinie pod Sebastopolem nie wieleby to pomogło. Lecz nie rozwodząc się nad tem szeroko ograniczył się na zapewnieniu, że flota była zawsze gotowa posiłkować we wszystkim armię lądową. Według upewnienia jego nie miał na czarnem morzu nigdy więcej nad 11 okrętów liniowych razem, a w przecięciu tylko 7. Flota więc nie mogła żadną miarą dostarczać potrzebnej liczby cieśli, którzyby mogli stawiać stajnie dla 2000 koni; cała flota liczyła na pokładzie swoim zaledwie 50 do 60 cieśli. Zwyczajne płótno żaglowe na okrętach wydawano chętnie na każde wezwanie, a majtki okrętowi wybudowali dość

znaczna liczbę baraków, chat i p.; rzeczą więc wcale niesłuszną, jeśli M'Neill nie ocenia należyte w raporcie swym tych usług, jakie flota armii lądowej wyświadczył Pułkownik Tulloch upewnia, że się rzecz ma inaczej, a w raporcie wyrażono tylko ten szczegół, że odnośni komendanci dobrze floty zrobili, gdyby dla wygodnego pomieszczenia koni do jazdy potrzebnych wezwali pomocy w ludziach i materyale od floty. Zresztą oświadczył, że dalszego świadectwa potąd składać nie może, aż otrzyma pewnych papierów od M'Neilla, który się teraz w Einburgu znajduje. Po tem oświadczeniu naznaczono najbliższe posiedzenie na przyszły piątek.

— Głosowanie nad wnioskiem Spoonera wywołało wielką niechęć w Irlandyi. „Wiosna pwraca, i z pierwszą jaskółką pojawiają się znowu Spooner i Mayooh“, tak się wyraża *Times* nad dyskusją. „Nie wiele ludzi zbuja się tą wiosną, a do tych i my należymy, badac zmuszeni rozbić kwestję, przesiąkniętą nienawiścią stroniczną i religijną, ze względu na praktyczne warunki działania, o które się fanatycy rozprawiają wcale nie troszczą. Lubo z zasadniczego stanowiska nie można pochwałać dotacji z zasiłków państwa na wychowanie duchowości, należy jednak zważyć praktycznie, że Irlandya, licząca 6 milionów katolików, jest ubogim krajem, że niema żadnych środków ku wydoskonaleniu swego kleru. Prawda, że gdyby katolickiemu kościołowi oddano dobra, które w Irlandyi posiada kościół anglikański, wtedy niepotrzebowano by zapomogi Mayooh, a że to być nie może, tedy wynika ztąd konieczność, że katolicki kler Irlandyi każdego czasu musi się zaciągać z uboższej klasy ludu, a takim razie odmówienie rządowej dotacji dla seminaryum katolickiego znaczyłoby to samo, co ogłoszenie zasady prześladowania religii katolickiej.“

— Na posiedzeniu izby wyższej dnia 21. b. m. złożył lord *Albemarle* petycję europejskiego i miejscowego stanu kupieckiego w Singaporze, w której protestuje przeciw nakazanemu ze strony rządu wschodnich Indyi zaprowadzeniu zmiany w monecie krajowej. Rząd tamtejszy chce mianowicie zaprowadzić rupie miasto hiszpańskich dolarów. W Singaporze zaprowadzony od dawna decymalny system w monecie, rupią jednak trudno zrachować, a używanie tej monety sprawiło już wielkie zamieszanie w stosunkach handlowych. Rząd wypłacając w rupiach naraza urzędników na znaczne straty, kurs bowiem tej monety bardzo jest niski. *Earl Granville* oświadczył, że rząd angielski także zwrócił uwagę na tę niedogodność i użyje stosownych środków, by temu zaradzić. — Wniosek lorda kanclerza względem powtórnego odczytania bilu względem reformy sądownictwa duchownego odrzucono większością 41 głosów przeciw 33. Bil ten nieprzyjdzie więc do dyskusji w tym roku. Izba odrzuciła się na zawiatkach.

W izbie niższej oświadczył *Monsell* w odpowiedzi na zapytanie kapitana *Vernon*, że koszta fejerwerku na obchód pokoju w Londynie opędzone będą z budżetu nadzwyczajnych wydatków służby cywilnej. *Roebuck* zapytał, z czyjż rozkazu zrobiono te wydatki? *Monsell* odpowiedział, że z rozkazu ministra wojny i kanclerza skarbu. *Kanclerz skarbu* zaproponował, żeby się izba odroczyła do czwartku. *Roebuck* zapytał, czyli koszta fejerwerku opędzone być mają z funduszu przeznaczanego na nadzwyczajne wydatki cywilne? *Kanclerz skarbu* oświadczył, że podobne postępowanie zupełnie się zgadza z tym, co uczyniono po zawarciu ostatniego pokoju. Sekretarz stanu ograniczył koszta na 8000 funtów szterlingów, co wcale nie jest sumą zbyt wielką. Lord *J. Manners* oświadczył, iż nieznając warunków i własności pokoju, przedwczesną byłoby rzeczą robić demonstracye tego rodzaju. Radzi, żeby się wstrzymano z obchodem pokoju, dopóki parlament i kraj nie wyrobią sobie zdania o warunkach pokoju. Sir *G. Grey* zwrócił powtórnie uwagę na to, że nakazane ze strony rządu postępowanie zgadza się zupełnie z przyjętym już zwyczajem. Pułkownik *Knor* zapytał, kiedy kanclerz skarbu przedłoży izbie kosztorys fejerwerku. *Kanclerz skarbu* odpowiedział, że formalnego kosztorysu nieprzedłoży izbie, fundusz bowiem, z którego koszta będą opędzone oddany jest do dyspozycji rządu na wydatki nadzwyczajne. *Duncombe* i *Bentinck* oświadczyli się za odroczeniem obchodu pokoju. W końcu przyzwoliła izba na wniosek komisji subsydjów sumę 6000 funt. szt. na muzeum angielskie.

Francya.

(Protokoly kongresu. — P. Morny ambasadorem do Rosji. — Ustawa stęplowa. — Kanon Aisne-Marne. — Ratyfikacja traktatu z Turcyi nadeszła. — Zaległe pensye oficerom legii honorowej. — Wiadomości bieżące. — Doniesienie z Portugalii. — Przegląd wojsk w Krymie.)

Paryż, 22go kwietnia. Dziennikowi *Nord* piszą z Paryża: „Każda z zagranicznych ambasad posłała właśnie swemu rządowi kopię 23 protokołów kongresu paryskiego, które zajmują prawie 1000 stronic *in quarto*. Można wnosić z tego, ile miejsca zajmie ogłoszenie ich w *Monitorze*. Treść tych protokołów ma być nierównie ciekawsza, niż publiczność sądzi, i może wywrzeć bardzo ważny wpływ na politykę europejską.“

— Na przedwczorajszym balu pożegnawczym u hrabiego Morny rozmawiano głównie o mianowaniu jego nadzwyczajnym ambasadorem w Petersburgu. Misja jego jest podwójna: najpierw zawiąże napowrót stosunki dyplomatyczne między obydwojma dworami, a powtóre ma się znajdować na koronacji Cesarza w Moskwie. Liczny dwór jego jest już mianowany, a odjazd nastąpi z początkiem czerwca, wkrótce po zamknięciu sesji ciała prawodawczego. — Oczekiwana oddawna już ustawa o stęplach i taksach pocztowych

została wczoraj przedłożona ciału prawodawczemu. Ustawa ta ma wejść już z 1. lipca r. b. w moc obowiązującą i ułatwi znacznie przesyłkę dzienników i wszelkich korespondencji, gdyż zniża na przykład taksę pocztową od gazet politycznych o trzecią część, a od dzienników literackich i naukowych o połowę. — Rząd zamysła dostarczać rocznie 500.000 franków na ukończenie kanału Aisne-Marne, który ma połączyć północną i wschodnią Francję, będąc niejako dalszym ciągiem kanału między rzekami Marną i Renem. — Cały klub Żokiejów odjechał wczoraj do Portsmouth, by się przypatrzeć manewrom floty w Spithead. — Według depeszy z Marsylii z dnia dzisiejszego zawinał do tamtejszego portu „Euphrat“, wioząc na swym pokładzie Nazima, syna ambasadora Fuad Baszy, który w zastępstwie chorego Afif Beja wiezie ratyfikację traktatu pokoju.

— Hrabia Orłów zaprenumerował 20 egzemplarzy dzieł Cesarza Napoleona III. — W pośrodku placu różanego przed hotelem księcia Alby (dawniej Lauriston) na polach elizejskich ustawiono marmurowy posąg Napoleona I. w kostiumie cesarskim z koroną laurową. — Jak słychać mają być zaprowadzone z rozkazu rządu we wszystkich znaczących zakładach naukowych kursa agronomiczne. — Dotąd jest jeszcze do 3500 dawnych oficerów cesarstwa, którzy niepodobają pensji przywiązanej do orderu legii honorowej, gdy tymczasem wielu z ich kolegów używa tego dobrodziejstwa. — Otóż ciału prawodawczemu przedłożono teraz wniosek panów Belmontet i Reguis, podług którego ma być tym oficerom przyzwolona pensja, a potrzebna na to roczna kwota 875.000 franków, które jednak dla zbyt podeszłego wieku większej części uczestników szybko zmniejszać się będzie, zostanie wciągnięta do budżetu państwa. Potwierdzenie tego wniosku niepodlega żadnej wątpliwości.

— Były rejent Portugalii, Don Fernando, odplłynął 14. kwietnia do Kadyksu. Depulacje obydwu izb odprowadzały króla aż na pokład okrętu Mindello. Don Fernando ma zamiar zwiedzić część Europy.

— Francuski minister wojny otrzymał z *Sebastopola* następującą depeszę telegraficzną z 18. kwietnia:

„Wczoraj odbył się przegląd wojsk wszystkich armii krymskich. Generał Lüders i znaczna liczba oficerów rosyjskich, generałowie Codrington i della Marmora znajdowali się na tej paradzie wojskowej. Wojska, których prawie skrzydło rozciągało się do reduty Col, centrum na wzgórzu klasztoru św. Józego, a lewe skrzydło do Kasaczu, przedstawiały przepyszny, nieprzejęzany szereg bojowy rozciągłości przeszło 12.000 metrów. Jestem pewny, że Cesarz byłby tak samo jak ja zachwycał się piękną powierzchownością i wojenną postawą swoich żołnierzy, którym polecił mnie w imieniu swoim wyrazić najchlubniejszą uznanie. Po krótkim wypoczynku u generała Codringtona, który zaprosił do siebie oficerów czterech armii, odbyła się równie piękna i wspaniała rewia wojsk angielskich. Stan zdrowia naszego wojska polepsza się coraz bardziej.

Marszałek Pelissier.“

Belgia.

(Dwudziesta piąta rocznica rządu Króla Leopolda. — Asocjacja reformy celnej. — Protokoły falszerzy żywności.)

Bruksela, 23. kwietnia. Izba wotowała dziś jednogłośnie, 82 głosami, sumę 300.000 franków na festyny i uroczystości, które mają się odbyć w dwudziestą piątą rocznicę rządu Króla Leopolda.

— Rezultatem ostatniego posiedzenia asocjacji reformy celnej było jednogłośnie przyjęcie wniosku, który usilnie domaga się wolnego przewozu na surowe i lane żelazo, tudzież na węgle, i ma być przedłożony izbom i rządowi. Między różnymi mowcami, którzy mówili przeciw ochronie, podczas gdy za nią nie odezwał się ani jeden głos, zrobił szczególniejszą sensację pan Houget, mechanik z Verviers, przedstawiając, jak wielkie trudności sprawia maszynistom system terażniejszy.

— Od czasu publikacji ustawy, wotowanej na terażniejszym posiedzeniu, tyżającej się falszowania żywności, zapisują w Belgii codzień do protokołu tych, którzy się dopuścili tego przestępstwa, i jest powszechne przekonanie, że ta niezmiernie potrzebna ustawa odpowie zupełnie swemu przeznaczeniu.

Niemcy.

(Moneta złota i srebrna frankfurcka. — P. Manteuffel powrócił.)

Frankfurt, 20. kwietnia. Bank tutejszy każe wybijać monety złote i srebrne, w wartości 10 i 2 zlr., mające po jednej stronie wizerunek Frankfurtu, a po drugiej, datę i rok założenia banku. Monety te przeznaczone są, jak słychać, na honoraria dla tych osób, które bezpłatnie biorą udział w administracji banku. Byłby to więc niejako rodzaj pieniędzy honorowych za udział w posiedzeniach administracyjnych.

Berlin, 22go kwietnia. Dziś przed południem przybył pan prezydent ministrów, baron Manteuffel z kongresu paryskiego.

Szwecya i Norwegia.

(Minister pełnomocny przy dworze austriackim. — Wolna żywność bez opłaty.)

Sztokholm, 16. kwietnia. Jak słychać z pewnego źródła, mianowany został dotychczasowy pełnomocnik przy dworze belgijskim, baron Wedel-Jarlsberg (potomek sławnego rodu norweskigo) następcą przeniesionego niedawno do Paryża barona Manderströma, to jest nadzwyczajnym posłem i pełnomocnym ministrem przy dworze wiedeńskim.

— Nadane w przeszłym roku pozwolenie wprowadzać do kraju różne żywności bez opłaty cła, przedłużył Król Jego Mość aż do końca bieżącego roku.

Rosya.

(Nowiny dworu. — Adres kupców angielskich. — Jarmarki w Berdyczowie i w Kijowie.)

Petersburg, 19. kwietnia. Po krótkim wypoczynku z podróży do Moskwy, oddał się Cesarz znowu sprawom państwa i codzienne dekreta w departamencie wojskowym i cywilnym świadcza o nieprzerwanej jego czynności. Dotychczas nie nastąpiła jeszcze publikacja o zwinięciu korpusów rezerwowych, czego jednak wkrótce się spodziewamy, chociaż niekoniecznie na wielki rozmiar. W jednym z najwyższych urzędów państwa zasła tymczasem zmiana: Prezydent rady państwa, książę Czerniszew został na swą prośbę, dla zupełnego nadwątłego zdrowia, uwolniony, a posadę jego obejmuje hrabia Orłów, w pamięć ustalenia pokoju. Anglicy, którzy tu zamieszkali, chcąc grzecznością wyrównać Francuzom, podali dnia 9. b. m. do ministra finansów list z podziękowaniem, za opiekę, jakiej podczas wojny doznawali. Treść tego listu jest następująca: „Gdy powstała pierwsza obawa o zerwanie pokoju między Rosją i Anglią, oznajmiłeś Wasza Excelencya, w najwyższym imieniu spoczywającego w Bogu Cesarza Mikołaja Pawłowicza angielskiemu stanowi kupieckiemu, że nawet na przypadek wojny, osoba i własność ich nie będą naruszone. Dzięki temu wspaniałomyślnemu uczuciu rosyjskiego rządu, doznawali poddani angielscy w państwie rosyjskiem istotnie przez cały ciąg wojny, nie tylko zupełnego bezpieczeństwa swej osoby i nietykalności swego majątku, lecz także wszelkich praw handlu przywozowego i wywozowego. Teraz wśród powszechnej radości z zawarcia pokoju i przywrócenia przyjacielskich stosunków, między wojującymi mocarstwami, mamy sobie za święta powinność przedłożyć Waszej Excelencyi najumiętnszą prośbę, ażebyś u stóp tronu Jego cesarskiej Mości złożył nasze najszczerze uczucia najgłębszej podziękki za udzieloną nam najlaskawszą opiekę, pod której skrzydłem nawet w czasie wojny nieprześlaliśmy doznawać w Rosyi tego samego bezpieczeństwa i pomysłności jak rodowici Rosyanie.“

Minister finansów przychylił się do tej prośby i wkrótce oznajmił adresantom, że Cesarz z zyczliwością przyjął ich podziękę.

— Według wiadomości z Warszawy z dnia 20. kwietnia odjechał tajny rada, nadzwyczajny ambasador i ces. rosyjski pełnomocny minister hr. Chreptowicz do Petersburga. — Na mocy wyższego rozporządzenia trwać będzie letni jarmark w Kijowie od 15. czerwca do 1. lipca. Dla tego musiano zmienić terminu jarmarków w Berdyczowie i w Balcie, mianowicie odbywać się będzie jarmark w Berdyczowie od 3. do 12. czerwca a w Balcie od 21. maja do 1. czerwca.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 27. kwietnia. Wczorajszy *Monitor* ogłosił okólnik ministra spraw wewnętrznych pana Billault, względem buletynów wyborczych. Rozdawanie tych buletynów ma być zupełnie wolne i tylko w razie niebezpieczeństwa zagrażającego publicznemu porządkowi będzie zakazane.

Drezno, 26go kwietnia. *Dresdner Journal* zawiera dokładny tekst traktatu pokoju. Artykuły 5. do 8. obejmują następujące główne postanowienia: Poddani obydwóch stron skompromitowani podczas wojny mają amnestję; Porta przypuszczona jest do społeczeństwa państw europejskich; niezawisłość i terytorjalna całość państwa osmańskiego jest zagwarantowana; w sporach między Portą, a którem z mocarstw kontrahujących, będą inne mocarstwa pośredniczyć.

Bajrut, 14. kwietnia. W Napluzie i w okolicy wybuchło powstanie. Powodem ma być, że jakiś misjonarz anglikański zamordował muzułmańskiego żebraka. Tłumy powstańców napadły na domy konsulatu, konsul pruski zamordowany, kościoły i domy chrześcijańskie zrabowane. Dnia 12. 13. naradzali się tutejsi konsulowie nad środkami do przytłumienia buntów. Słychać, że mają wezwać przybyłą dnia 8. b. m. z Aleksandryi c. k. fregatę „Venus“, ażeby odplłynęła do Jaffy ku obronie chrześcian w Napluzie i Jerozolimie.

Genwa, 25. kwietnia. Kardynał Giacomo Filippo Fransoni umarł dnia 20. b. m. w Rzymie.

Wiadomości handlowe.

(Targ na bydło wo lwowski.)

Lwów, 29. kwietnia. Spęd bydła rzeźnego na wczorajszym targu liczył 93 wołów, których w 4 stadach po 10 do 31 sztuk z Dawidowa, Rozdołu i Kamionki na targowicę przypędzono. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 90 sztuk na potrzeb miasta i płacono za woła, mogącego ważyć 328 wiew. funtów mięsa i 38 funtów łożu, 80r.20k.; sztuka zaś, która szacowano na 461 funt. mięsa i 80 funt. łożu, kosztowała 125r. m. k.

Cena sprzedaży mięsa wołowego od 1 funta wagi lwowskiej oznaczona została na miesiąc maj na 7½ kr. m. k.

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

		Dnia 29. kwietnia	
		zlr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów	100 po	84	45
„ przedał „	100 po	—	—
„ dawał „	za 100	—	—
„ żądał „	za 100	85	15
Wartość kuponu od 100 zlr.		1	18½

Kurs lwowski.

Dnia 29. kwietnia.

		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	41	4	44
Dukat cesarski	" "	4	43	4	46
Półimperyal zł. rosyjski	" "	8	11	8	15
Rubel srebrny rosyjski	" "	1	34 1/2	1	35 1/2
Talar pruski	" "	1	29	1	30
Polski kurant i pięcioletówka	" "	1	9	1	10
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez	84	15	84	45
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne	kuponów	76	36	77	20
5% Pożyczka narodowa		84	—	84	45

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 26. kwietnia.

			w przecięciu
Obligacje długu państwa	5% za sto	85 1/4	85 84 1/4
detto pożyczki narod.	5% " "	85 1/2	85 7/16
detto z r. 1851 serya B.	5% " "	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą	5% " "	—	—
Obligacje długu państwa	4 1/2% " "	—	—
detto	4 1/2% " "	75 3/4	75 3/4
detto z r. 1850 z wypłatą	4% " "	—	—
detto	3% " "	—	—
detto	2 1/2% " "	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834	" "	133	133
detto	" "	107 11/16	107 11/16
detto	" "	—	—
Obl. wiedeń. miejskiego banku	2 1/2% " "	—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5% " "	—	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	5% " "	—	—
detto krajów koron.	5% " "	77 1/2	81
Akcyje bankowe		1106	1110
Akcyje n. a. Tow. eskp. na 500 złr.		542 1/2	542 1/2
Akcyje c. k. uprz. Tow. kred. dla hand. i przem.		343 1/4	344 1/2
Akcyje kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.		2980	3015
Akcyje kolei żel. Glognickiej na 500 złr.		—	—
Akcyje kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.		—	—
Akcyje kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.		259	259
Akcyje Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.		634	632
Akcyje austr. Lloyd'a w Tryeście na 500 złr.		460	457 1/2
Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 złr.		—	—
Renty Como		—	—

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 26. kwietnia.

			w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych		84 1/2	84 1/2 2 m.
Augsburg za 100 złr. kar.		102 3/4	102 3/4 aso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 1/2 fl.		101 1/2	101 1/2 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.		118	118 2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.		74 3/4	74 3/4 2 m.
Lipsk za 100 talarów		—	— 2 m.
Liwurna za 300 lire toskan.		—	— 2 m.
Londyn za 1 funt sztrl.		10-4	3 3 1. 10-3 3 m.
Lyon za 300 franków		—	— 2 m.
Medyolan za 300 lire austr.		102 3/8	102 3/8 2 m.
Marsylia za 300 franków		119	119 2 m.
Paryż za 300 franków		119 1/4	119 1/4 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para		270	270 31 T.S.
Konstantynopol za 1 złoty Para		—	— T.S.
Cesarskie dukaty		5 5/8	— Agio.
Dukaty al marco		—	— Agio.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 29. kwietnia.

Oblig. długu państwa 5% 84 3/4; 4 1/2% —; 4% —; 4% z r. 1850 —; 3% —; 2 1/2% —. Losowane obligacje 5% —; Loay z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 132 1/2. Wiedeń. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcyje bank. 1110. Akcyje kolei póln 3033 Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parowej G18. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akcyje niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego a 500 złr. 537 1/2 złr.

Amsterdam 1. 2. m. —. Augsburg 102 3/8 3. m. Genua — 1. 2. m. Frankfurt 101 1/2 2. m. Hamburg 74 7/8 2. m. Liworno — 1. 2. m. Londyn 10 — 3. l. m. Medyolan 102 1/4. Marsylia 119 l. Paryż 119 1/4. Bukareszt 270. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —; 5% niż. austr. obl. indemn. 85; innych krajów koron. 77 1/8. Renty Como —. Pożyczka z roku 1854 —. Pożyczka narodowa 84 3/4. C. k. austr. akcyje skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 378. fr. Akcyje c. k. uprzywil. zakładu kredyt. 343.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 29. kwietnia.

Hr. Dzieduszycki Jan, z Siechowa. — Hr. Starzeński Leop., z Mszana. PP. Romański Wikt., z Czerniowiec. — Pyszyński Mich., z Komarna. — Poten Fryd., z Lachodowa. — Glixelt Juliusz, z Glinian. — Sichelberg Władysław, z Cehrowa. — Skrzyszewski Józef, z Sewerynki. — Drzewiecki Józef, z Rymanowa. — Wangermann Karol, z Krakowa. — Z leski Leon, z Kolbajowiec. — Nanowski Alex., z Koniuszek. — Duchek Wojc., z Wiednia. — Kruszyński Jan, z Derewni. — Obniski Wiktor, z Mycowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 29. kwietnia.

Hr. Dzieduszycki Włod., do Chorobrowa. — PP. Antoniewicz Jakób, do Złoczowa. — Szeptycki Marcin, do Pohorylec. — Załcki, c. k. komis. polic., do Brodów. — Smarzewski Nik., do Artasowa. — Dylewski Marjan, do Dembicy. — Doliniński Sew., do Brzeżan. — Krzczunowicz Ign., do Jaryczowa. — Zbrozek Ant., do Wierzbiana. — Cywiński Fr., do Delejowa. — Gnoiński Alex., do Krasnego. — Szentk Jan, do Żółkwi.

Sposrzedzenia meteorologiczne we Lwowie

dnia 28. kwietnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6. god. zrana	324.21	+ 9.8°	54.5	połud.-zach.	sl. pogoda
2. god. popoł.	324.02	+ 19.8°	22.0	"	mier. pochmurno
10. god. wiecz.	323.62	+ 14.2°	41.4	"	sl. "

T E A T R.

Dziś: „Precjoza.“ Liryczny melodramat z niemieckiego pana Wolfa, przez Minasowicza tłumaczony — muzyka K. M. Webera — 4 aktach.

KRONIKA.

Wykaz składek subskrybowanych na szkołę realną w Tarnopolu:

Piwocki Karol, przełożony obwodu złożył 40r., Willner Leisor, dzierzawca propinacji w Tarnopolu 100r., Atlas Filip dzierzawca dóbr Zarubińce 20r., Ebermann Aba dzierzawca dóbr Skalatu 50r., mieszczenie Tarnopolsey: Ebermann Jakób 100r., Garfein Salomon 20r., Landau Juda 30r., Morawetz Jędrzej kupiec w Tarnopolu 50r., Landau Izak 20r., Perl Michał aptekarz 30k., bracia Regel kupcy 15r., Frachtenberg Izidor 30r., Sobel Moses 30r., Stachewicz Walentyn kupiec 10r., Karmin Basar kupiec 20r., Karmin Benjamin kupiec 25r., Adlersberg Józef 15r., bracia Byk, kupcy 15r., Buchelt Karol aptekarz 10r., Garfunkel Benjamin 10r., Kappel Markus kupiec 10r., Haber Gerson właściciel domu 30r., Csillik Franciszek dr. praw, księgarz 100r., Weistein Salomon 10r., Pawlikowski Alexander 15r., Gross Aron 15r., Perlmutter Abisach właściciel dóbr Trepiłówki 20r., Hollender Dawid 1r., Brillant Wiktor 10r., Sternklar Mayer 10r., Auerbach Izak 5r., Buchwat Hersch 10r., Frisch Chaim 2r., Auerbach Elias 2r., Marmorek Hirsch 1r., Kittner Abraham 5r., Blaustein Izak 3r., Sliwka Markus 2r., Byk Mayer 10r., Szapira Lifsza 1r., Kaufmann Joachim 3r., Ochs Friedl 1r., Weinberg Jakób 3r., Tennenbaum Nathan 4r., Recheles Markus 4r., Saphir Izak Mendel 5r., Menkes Jakób 5r., Hirsch Salomon 5r., Horowitz Saul 5r., Durst Józef 2r., Parnas Mojżesz 2r., Birnberg Mojżesz 3r., Schönberg Salomon 3r., Parnas Józef 3r., Landesberg Schulim 2r., Perlmann Wolf 5r., Goldstein Jakób 2r., Landau Mojżesz 3r., Eisenberg Ozyasz 2r., Horowitz Schmerl 5r., Weinber Markus 2r., Mohrenberg Jozue 5r., Langer Meschulim 2r., Wieseltier Izak 5r., Durst Izak 2r., Zawadzki Józef właściciel dóbr Szlachciniec 25r., Radziszewski Leonhard dzierzawca dóbr Łuki 5r., Winogrodzki Albin właściciel dóbr Hluboczka 15r., dr. Atlas Jakób dzierzawca dobr Dubowiec 25, Atlas Izak dzierzawca dóbr Dobrowody 25r., Turkull Onufry właściciel dóbr Krowicy 10r. (Dalszy ciąg nastąpi.)

— W dowód, jak wielka zmiana zaszła już w pojęciach i usposobieniu Turków na pograniczu austriackim przytacza „Gazeta wiedeńska“ doniesienie z Zary, w którym wycytlujemy, że podczas cholery przeszlorocznej pogranicznicy muzułmani tak wielką do religii chrześcijańskiej powzięli ufność, że nie wahali się dawać na msze święte i różne inne chrześcijańskie czynić ofiary, by tylko prześlagać gniew boży. Mudir z Ljubuska ślubował wybudować własnym kosz-

tem w pobliskiej parafii Velicche cerkiew chrześcijańską, jeżeli rodzinę jego uchroni Bóg od strasznej zarazy.

— Dnia 21. kwietnia zażartowano sobie w pocieszny sposób z ludności londyńskiej. W niedzielę zrana rozlepiono kilka tysięcy plakatów z onajmieniem, że nazajutrz proklamowane będzie zawarcie pokoju przed gmachem bankowym, przed pocztą, na „Charing Cross“ w Westminster i w innych dzielnicach przez heraldów sposobem dawniejszym. Na tych plakatach nie wymienio żadnej drukarni, i nie było też w gazetach żadnego obwieszczenia urzędowego. Łatwo więc można się było domyśleć, że to żart tylko kwietniowy. Gmin to jednak wziął na prawdę. O godzinie oznaczonej zgromadziły się niezliczone tłumy ciekawych na tych punktach, gdzie według proklamacyi miała się odbyć ceremonia, a na placu między giełdą, Mansion-house i bankiem taki był natłok, że trudno się było przecisnąć. Wielu też kupców musiało z tej przyczyny pozamykać swe sklepy. To samo widowisko powtórzyło się i na innych punktach oznaczonych, a tłumy czekały na zapowiedziane widowisko przeszło całą godzinę, chociaż policya zaręczała z swej strony, że to wszystko nie może być co innego, jak tylko żart nieprzyzwoity. Lecz wkońcu i sami urzędnicy policyjni wiele się zdziwili, kiedy w chwili zapowiedzianej zjawilo się rzeczywiscie dwóch heraldów przebranych fantastycznie z jednym trębaczem na koniu. Nie proklamowali oni wprawdzie urzędownie pokoju, lecz wspominawszy tylko o bliżkiem ziszczeniu się tej nadziei, rozdawali ogłoszenia kupców rozmaitych, i dalej popędzili z pośpiechem. Policya nie miała tytułu do przytrzymania tych sowizdrzałów, zwłaszcza że według prawa angielskiego wolno każdemu nosić taki ubior, jaki mu się tylko podoba, jeśli tylko nie stawa na ulicy, nie zgromadza dokoła siebie gawiedzi, i przeto nie tamuje drogi ludzom z trudnionym ważniejszymi sprawami. A że heraldowie wynieśli się dość śpiesznie, przeto policya nie ścigała ich dalej; tłumy jednak tak były liczne a scisk tak wielki, że rzeźmieszkli londyńscy mieli dobrą sposobność do złodziejskiego obłowy. Utrzymują nawet głośno, że cały ten żart od nich wyszedł. Nicco później przytrzymano jednego z heraldów za zuchwałę śmignanie szpicrutą, lecz sędzia, przed którym sławiono przytrzymanego, uwolnił go z tem upomnieniem, by więcej nie ważył się konia dosiadać.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 18. Rozmaitości.